

**ἀμαγάριστος** ἐπίθ. σύνηθ. καὶ Πόντ. (Τραπ.) ἀμαγάριστος βόρ. ιδιῶμ. ἀγαμάριστος Κρήτ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. μαγαριστός <μαγαρίζω, παρ' ὃ καὶ γαμαρίζω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Πορτ.

1) Παθ. ὁ μὴ μαγαρισμένος, ὁ μὴ ἐρρυπωμένος διὰ κόπρου, ἄρρυπος, καθαρὸς ἔνθ' ἄν.: *Λὲ μαγαρίστηκε τὸ παιδί, εἶναι ἀμαγάριστο πολλαχ. Τὸ παιδί ἀμαγάριστον ἐν Τραπ.* 2) Ἐνεργ. μεταφ. ὁ μὴ μαγαρίσας τὴν νηστείαν, μὴ φαγὼν ἐν ἡμέρᾳ νηστείας ἀπηγορευμένον φαγητὸν πολλαχ.: *Κάνεις δὲν ἔμεινε ἀμαγάριστος.*

**ἀμαγγάνιστος** ἐπίθ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) ἀμαγγάνιος Κέρκ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. μαγγανιστός <μαγγανίζω.

Ὁ μὴ ὑποστάς σύνθλιψιν διὰ μαγγάνου: Φρ. *Λινάρι ἀβούλιγο καὶ ἀμαγγάνιο* (ἐξ ἐπιδ., περὶ ἧς ἰδ. ἀβούλητος) Κέρκ.

**ἀμαγγωτος** ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. \*μαγγωτός <μαγγώνω.

Ὁ μὴ μαγγωθείς, ὁ μὴ συλληφθείς.

**ἀμαγείρευτα** ἐπίρρ. σύνηθ. ἀμαγείρευτα Κρήτ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀμαγείρευτος.

Χωρὶς νὰ ἔχη μαγειρεύσει τις ἔνθ' ἄν.: *Ἐχω ἀσκούπιστα καὶ ἀμαγείρευτα ἀκόμη σύνηθ.*

**ἀμαγείρευτος** ἐπίθ. κοιν. ἀμαγείριφτους βόρ. ιδιῶμ. ἀμαίρευτος Ἄνδρ. Κύπρ. Πόντ. (Κοτύωρ.) Σύμ. ἀμαγείρευτος Εὐβ. (Αὐλωνάρι.) Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κρήτ. Πελοπ. (Κορινθ.) κ. ἄ. ἀμαγείριφτους Ἰμβρ. ἀμαίρευτος Ἄνδρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Τὸ μεσν. ἐπίθ. ἀμαγείρευτος.

1) Παθ. ὁ μὴ μαγειρευθείς κοιν. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.): *Κρέας ἀμαγείρευτο. Κουκκιά ἀμαγείρευτα κοιν. Φαγεῖ ἀμαγείρευτο Ζάκ.* β) Ὁ καθ' ὃν δὲν ἐμαγείρευσέ τις Σύμ.: Γνωμ. *Ἡ Κεριοκὴ ἀμαίρευτη πομπὴ τῆς ἐβδομάδας* (ἢ Κυριακὴ ὡς ἐπισημοτέρα ἡμέρα τῆς ἐβδομάδος ἀτιμάζεται, ὅταν παρέλθῃ ἄνευ τῆς παρασκευῆς φαγητῶν). γ) Ἐκεῖνος διὰ τὸν ὅποιον δὲν ἔχουν μαγειρεύσει Ἄνδρ.: *Ἐμεινε ἀμαίρευτος.* 2) Ἐνεργ. ὁ μὴ μαγειρεύσας Ἄνδρ. Ἰμβρ. Σύμ.: *Πέρασα μὲν βδομάδα ἀμαγείριφτους Ἰμβρ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Παχυμ. (ἐκδ. Βόννης) 2,88,4 «πρόεδρος ὁ ἐξ ἀμαγειρεύτων Νικόλαος»* ἦτοι ἐκ τῶν μὴ μαγειρευόντων πλέον, ἐκ τῶν ὑπὸ σύνταξιν μαγειρῶν.

**ἀμάγευτος** ἐπίθ. πολλαχ. ἀμάευτος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. ἀμάγευτος.

Ὁ μὴ ὑποστάς τὴν ἐπίδρασιν μαγείας, ὁ μὴ μαγευθείς.

\***ἀμαγίσσωτος** ἐπίθ. ἀμαίσσωτος Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. \*μαγισσωτός <μαγισσώνω.

Ὁ μὴ καταληφθείς ὑπὸ μαγισσῶν ἦτοι ἐξωτικῶν πνευμάτων, ὁ μὴ προσβληθείς ὑπὸ σεληνιασμοῦ ἢ μανίας.

**ἀμαγλίνιστος** ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. \*μαγλινιστός <μαγλινίζω.

\*Ἄξεστος, ἀνομάλιστος: *Πέτρα ἀμαγλίνιστη.*

**ἀμάδα** ἢ, *σημάδα* Θεσσ. (Ἀϊβάν. κ. ἄ.) Στερελλ. *σαμάδα* Πελοπ. (Γορτυν.) Στερελλ. (Παρνασσ.) *θαμάδα* Στερελλ. (Αἰτωλ.) *τοαμάδα* Κυδων. Σάμ. *ἀμάδα* σύνηθ. *ἀμπάδα* Πελοπ. *ἀνάδα* Μέγαρ. *λαμπάδα* Ἐλευσ. *λαβάδα* Σύμ. *ναμάδα* Μακεδ. (Κοζ. κ. ἄ.) *ἀμάζα* Πελοπ. (Καλάβρυτ. Κλουτσινοχ. Κυνουρ. Σουδεν.) *ἀμάτζα* Πελοπ. (Γορτυν. Μαντίν.) *ἀμάντζα* Πελοπ. (Λάστ. Μαντίν. κ. ἄ.) *ἀομάδα* Ζάκ. Ἰων. (Κρήν.) *ἀλμάδα* ἄγν. τόπ. *ῥμάδα* Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.) κ. ἄ. *σμομάδα* Ἡπ. Πελοπ. (Βασαρ. Γορτυν. Λακεδ. Τεγ.) *σομαμάδα* Πελοπ. (Κυνουρ. Μαντίν.) *σομαμάδα* Πελοπ. (Καλάβρυτ. Κυνουρ. Μαζαίκ. Μαντίν. Οἶν.) *δομαμάδα* Ἡπ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) *ὠμάδα* Ἡπ. Θράκ. (Ἐπιβάτ. Σαρεκκλ.) Παξ. Τήν. Χίος κ. ἄ. *οὔμαδα* Δαρδαν. Ἡπ. (Ἄρτ. κ. ἄ.) Θράκ. (Αἰν. Μάδυτ.) Μακεδ. (Χαλκιδ. κ. ἄ.) *γομαμάδα* Μακεδ. (Θεσσαλον.) *νομαμάδα* Μακεδ. *λωμαμάδα* Ἡπ. Μακεδ. (Καστορ.) *λουμαμάδα* Α.Ρουμελ. (Φιλιπούπ.) Ἡπ. (Ζαγόρ.) *ὠλμάδα* Ἰων. (Βουρλ.)

Ἐκ τοῦ τύπ. *σημάδα* παρὰ τὸ *σημάδι* ἐγεννήθη ὁ τύπ. *σαμάδα*, ἐκ δὲ τῆς αἰτίας τοῦ πληθ. *τοῖς σαμάδες* νομισθέντος τοῦ *σ* ὡς ἀνήκοντος εἰς τὸ ἄρθρον προῆλθεν ἐκ κακοῦ χωρισμοῦ *τοῖς ῥαμάδες*, ὅθεν ἔπειτα ἢ *ἀμάδα*. Ἰδ. ΣΔεινάκ. ἐν Ἀθηνᾶ 42 (1930) 262. (Κατὰ Κορ. Ἄτ. 1,286 ἐκ τοῦ ἀπωμάδες-ὠμάδες, ὁ ἐκ τοῦ ἀπ' ὦμον, δι' ὃ πβ. ἀρχ. *κατωμάδιος*, κατὰ δὲ ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,399 ἐκ τοῦ *δμάδα*). Ἡ λ. καὶ παρὰ Γερμ. διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ *π* παρὰ τὸ *μ* εἰς τὸ *ἀμπάδα* πβ. τὰ ὅμοια *ἀμασκάλη-ἀμπασκάλη, καμουχᾶς-καμπουχᾶς* κττ. Τὸ *σιωμάδα* ἴσως ἐκ παρετυμ. πρὸς τὸ *ἰσιωμα*, ἐκ δὲ τοῦ *τοῖς σιωμάδες* ἐκ κακοῦ χωρισμοῦ τὸ *ὠμάδα*.

1) Συνήθως κατὰ πληθ., παιδιὰ ποικίλλουσα κατὰ τόπους, τῆς ὁποίας ὁ συνηθέστερος τρόπος εἶναι ὁ ἐξῆς. Δύο ἢ καὶ περισσότεροι ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου ρίπτουν μικρὰς λιθίνας στρογγύλας καὶ ὀμαλὰς πλάκας κατὰ λιθίνου στόχου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέτουν συνήθως νομίσματα. Ὁ ἐπιτυγχάνων διὰ τοῦ κτυπήματος νὰ ἀπομακρύνῃ ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον τὸν στόχον καταρρίπτων μὲν τὰ ἐπ' αὐτοῦ νομίσματα, προσπαθῶν δὲ νὰ μὴ τὰ διασκορπίσῃ, λαμβάνει ἐκ τούτων ὡς κέρδος ὅσα εὐρίσκονται πλησιέστερον εἰς τὴν ἀμάδα του παρὰ εἰς τὸν στόχον. Ὅταν ἢ παιδιὰ δὲν εἶναι κερδοσκοπικὴ, οἱ ἠττημένοι περιφέρουν τοὺς νικητὰς βαστάζοντες ἐπὶ τῶν νώτων σύνηθ.: *Παίζομε τοῖς ἀμάδες* σύνηθ. Συνών. *ἀμαδέλλα, ἀμαδίτσα.* 2) Καθ' ἑνικ., ὁ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ παιδιᾷ κατὰ τοῦ στόχου βαλλόμενος δισκοειδῆς λίθος ὁ καὶ ἐν ἄλλαις παιδιαῖς χρησιμοποιούμενος σύνηθ.: Παροιμ. *Ἡρ' ἢ πέτρα τὴν ἀμάδα* (ἐπὶ πονηροῦ εὐρόντος ἀντάξιον ἑαυτοῦ σύντροφον) Ζάκ. Πελοπ. (Μάν. κ. ἄ.) Σκῦρ. 3) Μέγας καὶ σκληρὸς βῶλος ἀργιλώδους ἀγροῦ Πελοπ.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Ἀμάδες Χίος*

**ἀμαδάκι** τό, ἀμάρτ. ἀμαδάτοι Κύθν.

Ἐποκορ. τοῦ οὖσ. *ἀμάδα* διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άκι.

Μικρὸς ἐπίπεδος λίθος χρησιμοποιούμενος εἰς διαφόρους παιδιάς. Συνών. *ἀμάδι.*

